

1653.
Twee

*Kust
v. v.
P. v.
(Pr.)*

BRIEVEN

V Y T

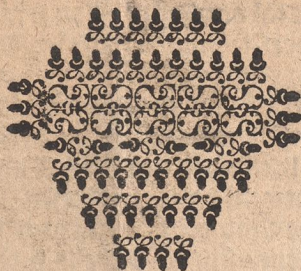
L O N D E N

Geschreven.

Verhalende de haastige veranderingen aldaar voor-gevallen :

EN HET

*Gevangen nemen van eenige Heeren van 't
Parlement van Engeland.*

Tot ROTTERDAM,

By JOANNES NÆRANUS. 1653.

C O P Y E,

van een Brief uyt

L O N D E N,

den 2. Mey 1653.

MOnfr. u l. beliebe my te excuseren / dat ik de laatste post aen u l. niet hebbe geschreven / de reden is / dat weinig passeerde / op presuntie gaet men niet vast niet wetende hoe de saek uit vallen sal / de dubieus staat. Over twee dagen is het sweer uit gebroken dat lang genoeg heeft geswollen / ten lesten rijp gelwozden / dat is / dat het Leger het Parlements huys heeft gepossideerd / en alle die sy begeerden mede genomen en in den Cour gebzacht hebben / al waar sy wel genoeg bewaard sijn / 't sal eenige swaar vallen / namelijk den Orator Lenthal, Mylord St. Johns, alhier / en ik weet niet hoe veel meer / die geduerende dese trouwelen koninklijke schatten hebben vergaderd / ook oorzak sijn van de tweedzachten tussen beide de natien / het heele Leger naderd uit alle guarnisoenen na dese Stad : men meent dat in weinig dagen groote veranderingen sullen boorzballen / de Gemeente in de Stad en op het Land lachen en suieken met dese daad / verhopende een goede Bzede daar boorz komen sal / maar ik ben van opinie dat 'er eer een scheuringe onder 't Leger sal ontstaan / alsoo u l. bekend is dat het Leger ende hun Obersten van verscheide secten sijn / daar elk wil de meester spelen ende sijn / men sal in weinig dagen sien waar dat henen wil : 't is een groot boorzdeel / mijns dunkens boorz de hoog mog. Heeren Staten om hun occasie met den eersten te bozderen tot welbaren van den Lande en Ingesetenen / hoewel de negotie nu boorz een tijd stil staet / nemen willige patientie / tot dat God believen sal ons beteringe te verleenen. De kool-schepen sijn dese weke wel in gekomen / tot groote bzeugde van dese Stads Inwoonders / want geen

kolen meer boorz de hand waren / en doorz manquement veel Bzouwverien stil stonden / sy hebben al het volk van de kool-schepen weg genomen en op haar Dloten in Duyns gebzacht / de Hamburgsche Boorz-gesellen / die hier in grooten getalle sijn / bzingen de kool-schepen op van Gravesant boorz goeden loon / een jammerlyke saak boorz dese Engelsche Boorz-gesellen / sy die meest al den winter in 't Boorzden gelweest sijn / dat sy niet eens en mogen t' huys komen als sy soo na by sijn : 't is wonder wat een pzeffinge hier gelweest is / en indien dese kool-schepen niet gekomen hadden / het waar onmogelyk geweest haar Dloot in Zee te bzingen. Ik sal desen bekozten / alsoo u l. van andere wel bzeeder sult vernemen / ik ben gelwillig als 'er perts remarquabels boorz bald / u l. te adviseren / en met gelegenheid / na mijn kleine intelligentie die ik bekome / mede te deelen / en verwachtte desgelijks van u l. want op ons quartier sijn allegaer liefhebbers : De laatste nacht heeft Colonel Preyds Regiment te voet / daaren tot Kingston gelogeert.

Een andere Copye uyt Londen, den 2. Mey 1653.

Mijn Heer en Vriend,

In den lesten Bzief die ik u schreef / heb ik u verhaald / hoe dat alhier verscheyden eerlyke luyden een groote verandering te gemoet zagen / alsoo den Generaal Kromwel een ander Parlement wilde hebbē / waer toe de doe tegenwoorzdighe Parlements Heeren gants niet gezind en waren ; waarom elk zyn best dede om zyn stuk vast te stellen : maar eergisteren is het buur (dat lang heeft leggen sineulen) uyt gebozsten : Want Kromwel eenige troepen soldaten na dese Stad hebbende doen naderen / is met eenige van zyn vertroude vrienden (bergeselschapt met een goed deel Soldaten) in het Parlements-huys gekomen / seggende tegen de Heeren (aldaar vergaderd zijnde) dat de tijd van haar Regeeringe uyt was / en dat sy moesten scheyden / alsoo hy van zin was een ander Parlement te beroepen. Waar op den spzeker Lenthal (dat een stout en op-

geblasen mensch is) seyde/ dat de Heeren van het Parlement seer verwonderd waren, dat den Generaal hem die macht aan nam zijn Heeren en Meesters wien hy diende, en van wie hy zijn commissie had, op soo een wijze aan te spreken en te bejegenen, dat het aan haar stond, te vergaderen en te scheidten, soo en wanneer het haar beliefte: maar niet aan hem die haar dienaar was. Waar op Kromwel (die nu alle machten boven het hoofd gewassen is) zijn Krijgs-volk deed binnen komen/ die het Huys bezetten/ ende den voornoemden sprekker/en noch vijs of ses andere daar onder den Lord St. Johns, die laast Ambassadeur in Holland is geweest/ by den halse grepen/ ende met geweld gevangen namen/ en na den Cooren brachten. Men seyde hier dat die gevangen Heeren in dese beroerten/ ongelooffelyke schatten vergaerd hebben/ dat misschien de oorzaak van haar ongeluk en ruine nu is; want deser lieden gesag met haar middelen toe nemende/waren soo verre gekomen/ dat sy op niemand meer pasten/ ende als koningen aan te spreken waren. Men meend dat Kromwel haar goederen ten eersten sal aan tasten/ waar upt hy een grooten schat sal konnen trekken. Dese schielijke veranderinge geeft hier wonderlijke bedenkingen/ sommige nemen het vooz goed/ andere vooz quaet/ vreesende dat weder een party beroopde krijgslipden en andere kale vinken in het Parlement sullen gezet werden/ die haar met het goed van de gemeenten sullen berijken/ dan het sy hoe het zy/ de meeste liefhebbers lachen hier mede/ en zijn wel te vreden/ hoopende dat dit een gewis se scheuringe sal maken/ niet alleen te Lande: maar ook in de Vloot/ alsoo dese Parlements Heeren veel van hare vrienden tot Capiteyns en Rebel-hebbers daar in hebben/ die lichtelijck haar ongenoege om dit werk sullen toonen: ook werd de meeste schuld van den Oorlog tusschen dese natie ende de Hollanders, op dese Heeren geleyd/ en seyde men dat Kromwel noyt heeft recht genegen geweest tot dien Oorlog/ dan het is onmogelijck den grond van dien loosen Vos te stikken/ dooz dien hy soo meesterlijck weet te beynsen/ dat hy al de wereld bedriegd/ soo dat zijn geheymste vrienden dikmaal van hem bedrogen werden.

Dese Heeren alsoo upt het Parlements huys genomen en de andere voort daer uit gesaegd en alsoo gescheiden synde/so heeft den Generaal Kromwel den Cherif of den Lord Major van Londen, by hem ontboden/ dewelcke quam met sijn gewone lijke pzaecht en fatsoen/ soo haast hy by Kromwel gekomen was/epsie hem het Swaerd/ dat hy droeg als hooft Officier van de Stad Londen, als ook sijn commissie af/ seggende/ dat alsoo die gene die hem dien Staet en commissie gegeven hadden/nu niet meer in wesen waren/ maar dat den tyd van haer Negeringe uit was en sy niet meer te seggen hadden/ dat derhalve nu sijn bedieninge als Lord Major mede mit en ten einde was/ waer op den Lord Major het swaerd aen Kromwel overleverde en soo henen ging/maer kortz daer aen liet Koning Kromwel den afgesetten Lord Major weder ontbieden/ die hy doe uit sijn/en sijn krijgslieden naem het officie weder gaf/ hem belastende het selve met een goede conscientie/ in de vreesse en ter eeren Gods te bedienen/ dit dede hy niet sulken vleyende welsprekentheid/ dat elk een soude gemeent hebben/ dat Kromwel een Predicant geworden was/ en dat hy de God vreesste mensch ter wereld geweest was. Den Cherif nam het swaerd met een groote nederige Erbidigheit uit Kromwels handen/ gelijk of hy het had ontfangen van den grootsten Monarch van de gantsche wereld.

Dit nu gedaen synde gaf Cromwel dadelijck last dat den Cour met Soldaten van sijn humeur en daer op hy hem vertroude/ soude beset worden/ het welk ook ter stond sonder een enig tegen seggen/na gekomen wierd/ ende soo heeft hy de gevangen Parlements Heeren/ in bewaringe van sijn eygen soldaten/ die geheel aen hem dependeren/ gesteld/ soo dat van nu afaen Cromwel met een meer als koninglijcke Autoriteyt begint te regeren; hier aen kan men merken de wonderlijcke oordeelen Gods/ over dese Parlements Heeren/ die de hevigste partjen sijn geweest van den Koning en koninglijcke Regeering/ die om die te vilipenderen ende te schenden Cromwel die last en macht hebben gegeven/ waer dooz hy die selve heeft betreden en geruineerd/ en na alle aparentie haer die hem soo verheben hebben/ten gronde sal uitroesen en verdelen.

De Kool-schepen zijn verleden week met groote meeningten hier gekomen / werden met vzeemde Bootsgezellen vooz dese Stad gebracht / alsoo de Engelsche die op de Kool-schepen zijn / dadelijk geprest en na Dupz in de Vloot gebracht werden / soo dat het een jammer aan te zien is / hoe deerlijk dit pressen toe gaat / die luden hebben lang upt geweest / en hoo- pen nu by haar Vrouwen kinderen / of Ouders en Vrienden (daar sp soo na by zijn) te komen : maar werden soo tegen haer wil en dank weg / en niet wetende waer henen gebracht / soo dat na alle menschelijke apparentien / desen Oorlog met soo veel geprest en onwillig volk niet lang kan duren / en ik verzeker u dat / indien de Hollanders nu in dese verwering wel op pasten / dat'er nu de schoonste occasie ter wereld is aen de Engelsche / in dese verandering afzuek te doen / alsoose noch niet weten hoese willen of sullen doen : maer soo sp soo veel tijd hebben / dat sp haer adem mogen halen / soo sal het te laet zijn / alsoo tegenwoozdig by na honderd Schepen gereed zijn / die met het volk upt de Kool-schepen seer zijn versterkt / welke Schepen ook anders seer beswaerlijk souden in Zee te brengen zijn geweest / so dat het in komen van de Kool-schepen hier twee groote dingen heeft te wege gebracht / daer de Engelsche op 't hoogste aen gelegen is (te weten) dat sp nu volk op haer Schepen hebben / ende dat dese Stad met brand is voozien / sonder welk men hier geen drie weken had konnen zijn / of men soude een generale revolte en oploop in de Stad gehad hebben / dooz dien'er gantz geen brand meer te krijgen en was / daer dooz het gemeene volk seer begon te mozen / en die daar dooz licht op 't hollen souden geracht hebben : maer nu zijn sp weder in stilte gebracht. Wy en onse goede vrienden hadden wel gewild / dat de Hollandsche Vloot soo veel eerder gereed geweest had / om die Kool-vloot het in- komen te beletten / dan dat is nu te laet / die noch toe sag / sag noch genoeg in tijt toe. Indien de Hollanders de goede waer- schouwinge van ons wilden gelooven / en haer nieuwe Sche- pen in alder haest in Zee brengen / om dese Zomer de Engelsche met woekmoedigheid tegen te staen / soo meen ik dat sp het haer daer naer wel sullen upt houden : maer die fout hebt

gy in u Land / dat u Schepen te langzaam gereed gemaakt werden / daar men hier alle dingen soo planteyt niet en heeft de Schepen de helst eerder kan gereed hebben / dat ons hier dikwijls doet verwonderen.

De quaad-willige alhier hopen seer / dat de Hollandsche Vloot die achter om komt / van de Engelsche sal geslagen werden / dat Holland seer soude schaden / en de herten hier sou- den doen verheffen / dan hope God u Vloot sal bewaren.

Hier wordt geseid dat wel seftien of seventien duisend man na herrewaerts komen / die tot dienst van het Parlement te- gen Kromwel souden trekken / of het waerachtig is kan ik niet seggen / dan het schijnt dat veel Volk het noch al met het Parlement houd / maer geloobe dat Kromwel haer al te mael te gaau sal syn / en dat hy met geweld en list sal Meester bli- ven / daer komt een groote meeningte krijgsvolk na dese Stad / die uit alle Guarnisocnen hier outrent genomen vorden / wat sijn vooznamen is / weet God, men meent dat hy den Raad van Staten soo wel als het Parlement sal veranderen / en soo is hy geheel / en meer meester als opt eenige Koningen in Engeland sijn geweest / ende is noch in verscher memozie hoe de Londenaren ontsteld waren als den lest overleden Koning eenige Leden van het Lager-huis / die tegen sijn Majesteit misdaen hadden / upt de Vergaderinge eyften / doe wilde men niet van een Koning / dat men nu van een Krijgsverste moet lijden / daer haerden s'over als of den Koning al de Gzond- wetten en rechten van het Ryk had verbzoken en betreden / en hier derst nu niemand tegen kikken / soo dat aan Kromwel nu niet meer en schort als alleen den Tptel / of hy is absoluut Koning / en doet alles wat hy wil / sonder yemands tegen seggen : Het is wonder dat de hoogmoedige Engelsche dit soo gewilliglijk verdragen / of het lange sal dueren sal. den- tijd leeren.

Tot Hampson, Camtelberg en op andere plaatsen / ziet men noch meeningte van het Hollands Bootsvolk in de leste slag genomen / gebangen / daar sijn eenige in 't Parlement geweest / die vooz geslagen hebben / dat men de Hollanders die sp heb- ben / en die sp noch souden mogen krijgen / niet weder na-

Holland soude laten gaan: maar dat men die soude verhoeren en na de Barbados, of elders heen souden zenden/ gelijk sy mede de Schotten gedaan hebben / of dat sal boozt gaan sal den tijd leeren / het is boozzeker / dat'er eenige zijn die dat hard aant drijven: Men seyd dat'er noch meer als twee duysend zijn / die slecht genoeg in Kerken op stroo gelogeerd zijn / het is wonder dat de Heeren Staten geen ordze en stellen / op de verlossing van soo meenig bzaaf Bootsman en Soldaat: of dat sy niet mede en maken eenige Engelsche te krijgen / om de Hollanders daar tegen te loffen / anders sal al dat schoone volk verhoerd werden / of in de Kerken van armoede sterben.

Indien de Hollanders nu met den Koning van Engeland eens waren / ende dat hy met haar in de Vloot was / en zijn Vlaggen van haar Schepen liet wagen / ik ben verzekerd / dat sy een grooten toeloop van de Engelsche souden krijgen / want vele van die gene / die meest op de Koninklijke Regeeringe smaalden en daarvan qualijk spraken / walgen nu van dese Tyrannische Regeeringe / ende zien wel dat sy in veel slechter conditie zijn / als sy ten tijde der Konings waren / soo dat nu Holland den Koning een grosten dienst / en haar selver groot boozdeel souden doen / alsoo sy in sulken geval van den Koning souden bedingen / wat sy wilden / en so de Engelsche Vloot nu eens geslagen wierd / het soude hier heel slecht upt zien / want alle negotien en Koopmanschappen staan hier stil / ende is booz de gemeenten niet te winnen.

Hier komt soo veel Pikk / Ceer / Hennip / en andere scheeps behoeften van alle plaatsen als men van doen heeft om de Schepen nit te rusten / dat het wonder is dat het Placcaat van de Heeren Staten niet meer geacht word / want het aan het toe maken van de Schepen niet een dag verachtend ende worden van hier veel manufacturen op Vlaanderen geseheert om na Holland te gaan.

Dit is het naaste nieuws dat ik booz dees tijd weet te sehzen / soo haast pets anders booz bald sal u l. adviseren.

Londen 2. Mey 1653.

M. V. C.